

Iskaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez dopolnane naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vae za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici v I. nadstr. na desno.
Upraviništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
Oglasni in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Poslanec Meizlik o goriškem deželnem zboru.

V Topoljani v Furlaniji na slavnosti društva „Giovane Friuli“ je govoril, vspodbuden v to, duhovnik Meizlik, deželni poslanec laške ljudske stranke, o goriškem deželnem zboru.

Med drugim je govoril tako-le:

Zaključnje deželnega zбора.

„Goriški deželni zbor je bil zaključen nenadoma z odlikom Njegovega Veličanstva 8. oktobra 1910. Kakšni so vzroki zaključenju? Ustavljenje dela, ki je bilo nujno potrebno, je vzročila cela vrsta dejstev, katera se tvorijo v sistem, po katerem se je ravnala vladajoča stranka v deželnem zboru, sistem strankarski, osebni, krivičen, protiparlamentaren. Predno razložim vzroke za omenjeni dogodek, moram reči, da stroj deželnega parlamenta je nehaj funkcionirati radi notranjega defekta, ta je:

deželni volilni red.

ki ne odgovarja v svoji razdelitvi našim razmeram. Predložil je bil v X. seji IV. zas. dr. Maranji volilni red, rekoč, da slovi na modernih principih. Ta novi zakon je imel odpreti pot k sodelovanju v javnem življenju tudi onemu delu državljanov, ki je bil doslej izključen. Ta zakon ne odgovarja vsem modernim zahtevam. Dočim pri volitvah v državni zbor Gorica voli sama enega poslanca, mora za deželni zbor voliti s Furlanijo, Gorica in furlanska mesta volijo 4 poslance, vsa Furlanija voli pa 3. Vsa Furlanija voli 3, trgovska zbornica pa 2. **Potrebna je torej revizija deželnega volilnega reda,** ker drugače bo Furlanija vedno odvisna od politike individualno goriške v svojo lastno škodo. — Sedaj pa k motivom, ki so vzročili zaključenje deželnega zboru.

Deželna uprava.

Deželna norišnica.

V poročilu deželnega odbora od 1902-07. se nahaja dolgo razlaganje potrebe deželne norišnice. Med drugim je rečeno, da je bilo leta 1905. na deželne troške po norišnicah 300 umobolnih, 108 jih je bilo pri usmiljenih bratih v Gorici, okoli 30 po norišnicah v Trstu, S. Daniele, Sacile in v Vidnu. V ženski bolnišnici v Gorici je bilo umobolnih 70, v Sottoselvi 57, kakih 30 pa v Trstu, Vidnu in Gemoni. Zaradi tega je postala potreba norišnice jako nujna. Deželni odbor je leta 1887. predlagal deželno norišnico za 150 umobolnih. Deželni zbor je sprejel 23. dec. 1887. predlog deželnega odbora in dotični odsek je podal obširno poročilo s konkretnimi predlogi za ustanovitev norišnice med podturkiskim predmestjem in Mirnom. Razpisan je bil natečaj za nakup zemljišča in neki arhitekt je dobil nalogo izdelati načrt. Ali vprašanje o deželni norišnici je padlo in pokopano je bilo 10 let.

Leta 1900. je prišlo zopet na dnevni red. Deželni odbor je dobil nalogo nakupiti drugo zemljišče, preskrbeti znova načrte ter se pobrigati, da se izvrši gradnja norišnice čimprej. Leta 1904. je deželni odbor zmejal zemljišče, določeno za zgradbo norišnice. Dela so bila izročena podjetju Perko za svoto K 548.728,83. Deželni zbor je potrdil statut za deželno norišnico ter razglasil 1905. razpis mesta ravnatelja v norišnici. Dandanes je norišnica lepa in končana je tri leta, ali vedno še zaprta za **enormnim potroškom odveč.** Ubogi umobolni so raztreseni na teso in na levo po raznih notranjih in zunanjih norišnicah.

Deficit.

Ne dotaknem se nepravilnosti deželne uprave. Povedati hočem to-le: **Za leto 1910. je nepokritih K 1301.056.** Da se jih pokrije, je treba porabiti prebitke prejšnjih let in treba je **poviška 80% na izravne davke,** ostane pa še dolga K 601.056 in leta 1911. bo zopet potreba dolga novih

600.000 K. Torej skupno v letu 1911. dolga znaša 1.200.000 K.

Razno.

Poslanec Meizlik je na to pripovedoval o volitvah leta 1908 ter o dogodkih v deželnem zboru. Laška ljudska stranka je hotela v upravi dežele svojega zastopnika, kar bi bilo pravično in kar bi bilo absoluten pogoj za redno funkcioniranje deželnega stroja. Liberalna stranka pa tega ni privolila. Razložil je zvezo s takratnim „Slovenskim klubom“, le slučajno zvezo, katero pa je laška liberalna stranka izkoriščala ter metala v nje blato kričeč, da so izdajalec vere in naroda. Liberalna stranka ve, da ni več take zveze, vendar še obrekujeta, ker je pač to njihov sistem.

Hoteli so liberalci po takem sistemu črniti pri nadškofu načelnika (dr. Faiduttija) in njegove kolege, hoteli so napraviti v družbi s Slovenci (klerikalci) razdor med slovenskimi in furlanskimi katoličani, liberalni sistem pa je imel pred vsem namen strmoglavitati načelnika katoliškega gibanja v Furlaniji, prošta Faiduttija. **K temu jim je pomagala tudi slovenska stranka (klerikalna).**

Zveza med laškimi liberalci in slovenskimi klerikalci.

„Dočim liberalna stranka kriči o narodnem izdajstvu naše stranke gledé na slučajno zvezo, ki pa je že urtva in dolgo pokopana, molči o svoji stalni zvezi z drugo slovensko stranko (klerikalno). V svrhu večine, da pobija furlansko katoliško stranko, so se združili laški liberalci s Slovenci“

Razpust deželnega zboru. — „Delovanje.“ — Zaključnje.

Omenjal je burne seje v l. 1908. in 1909. „Vsi se spominjajo, kako je obstrukcija, inscenirana iz predsedstva, proti nam od združenih strank, liberalne in slovenske (klerikalne) pripravila vlado, da je razpustila deželni zbor“. — Potem je pripovedoval, kako se je sestal nov de-

želni zbor, kako so šikanirali, inzultirali laški liberalci nje, poslance laške ljudske stranke, terorizem je vladal, zasmehovanje, osveta.

Deželni odbor se je konstituiral po izključenju 3 poslancev iz slovenskega veleposestva, brez katerih treh pa se ne bi bila smela izvršiti volitev odbornika iz veleposestva. — 6 mandatov laške ljudske stranke ni verificiranih. Nič niso mogli storiti vsled nagajivosti zveze ali premagali smo krizo močni. Krona in vlada sta kontrolirali zlorabe in prišel je dan, ko se je reklo: **Dosti!**

Prišel je dan 5. oktobra, zgodili so se novi protikonstitucionalni čini in novi Aleksander Veliki je z močno roko prerezal gordijski voz. Deželni zbor je zaključen na Najvišji ukaz.

Združeni stranki, laška liberalna in slovenska (klerikalna) sta bili koncem seje kakor obdani z avreolo bleščeče se sreče. Dva dneva potem pa so bili pobiti, kakor pobije ciklon sredi poletja cvetočo pianjavo.

Prilagodnost naj prinese več pravice in krščanske ljubezni

Tako je govoril furlanski poslanec Meizlik.

Radi tega govora ga robato napada „Corriere“, glasilo Pajer-Gregorčičeve zveze. Znamenje, da je Meizlik zadel v živo!

Ljudsko štetje.

(Dalje.)

Vaznost ljudskega štetja se nam kaže še v nekem drugem oziru, da-si, se je ravno tu stvar obrnila nekoliko na bolje. Italijani so se namreč nekoliko prevarili v svojih računih. To se je zgodilo o volilni reformi za državni zbor.

Volilni okraji so se imeli kolikor le možno zaokrožiti po narodnosti. V tem smislu je vlada predlagala volilne okraje. Ali pri tem se je v naših pokrajinah poka-

Nad površjem teh čudnih voda pa so letale neštevilne čete ptičev kakor gosti in veliki viharji oblaki. Ptice selivke, obrežne ptice in morske kure so obsegale vse vrste velikega razreda vodnih ptic od batrosa, ki je v jasnih krajih tako navaden, do pingvina severnih morji, toda z velikanskimi razlikami. Neprestano je odmevalo njihovo zamočlo kričanje. Pri njih je doktorja pošlo njegovo naravoslošno znanje; tem čudnim vrstam on ni vedel več imena in je povsil glavo, kadar so z nepopisno silo plahutale po zraku s svojimi peruti. Marsikateri teh zračnih pošastij so muerile z razprostrtimi peruti po dvajset črevljev na širokost; s svojimi peruti so popolno na poskrile šalupe, in bilo je na legije ptičev, katerih imen se nikdar ni bilo v londonskem zapisniku ptičev (Index Ornithologus). Doktor se je čudil in strmel, da je njegovo znanje tako nepopolno.

Od podnebnih čudežev so se mu obrnile oči na mirno glad. On in je ondaj zapazil nič manj čudne stvari iz živalskega kraljestva, med njimi meduze, ki so bile do trideset črevljev široke; splošno služijo podnebnim prebivalcem v hrano, in plavale so kakor pravi otoki med algami in velikim mahom. Kako čudovito je to! Kaka razlika je to v primeri z drugimi mikroskopičnimi meduzami, ki jih je Secresby opazoval v Groenlandskem morju, in katerih je ta mornar cenil na dve kvadratni milj. do triindvajset milijard osemsto osemindeset milijard.)

Če se je oko ozrla na prozorne vode, tudi tam ni manjkalo nadnaravnih prizorov; na tisoče najaznovrstnejših rib je švigalo semintja; sedaj so se bliskoma

potapljale v globočino tekoče tvarine, očesu so se manjšale in vedno manj vidne postale, konečno pa kakor slepilo izginile; sedaj so zopet zapuščale globočine in se dvigale proti površju in med tem vedno večje postajale. Te morske pošasti se niso nič kaj bale šalupe; plavale so mimo nje in se ob njo zadevale s svojimi ogromnimi plavutami. Kjer bi se bili somolovci po pravici prestrašili, se naši mornarji niso zavedali nikake nevarnosti, dasi so bili nekateri teh pomorskih prebivalcev strašansko veliki.

Mladi tulnji so se poigravali med seboj; kakor enorožec fantastični narval je preganjal bojazljive kite s svojim dolgim, ozkim in konicastim oklom, čudnim opodjem, ki mu služi tudi za zaganje ledu. Neštevilno somov je bruhalo iz svojih škrg velike vodene in sluznjate curke in napolnjevalo zrak z nekim posebnim šumenjem. Severna kaperca s svojim nežnim repom in širokimi plavutami je z neizmerno hitrostjo rezala valove in v svojem teku požirala nič manj kot tisoč hitre živalice, meuke ali makrele; med tem ko je bolj leni kit mirno požiral lene in okorne moluske.

Bolj nam dnu pa so plavali med prodom sive ambre, balenopteri s konicastim gobcem, podolgašči in črnkasti groenlandski anarnaki, velikanski, po vseh morjih razširjeni glavači, ali pa so se spuščali v homerične boje, ki so po več milij daleč poruščevali površje oceana. Veliki labrodorski tegusiki, pliskavice s sbljastimi plavutami na hrbtu, vse vrste tulnjev in mrožev, morski psi, konji, medvedji, levi, sloni so se pasli na vlačnih pašnikih oceana in doktor je vse te neštevilne živali ravno tako lahko pazoval, kakor lupinarice in ribe v kristalnih vodnjakih zoološkega vrta.

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoški pisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje.)

In res, s takim imenom naj bi nazval nedoločen prostor Oceana? Kako naj bi razobesil zastavo svoje domovine v širnih valovih? Kako naj bi zasedel v imenu „Njega milostnega Veličanstva“ del tekočega elementa? Zato je Hatteras s kompasom v roki strmel in proti severu. Vendar brez konca in kraja se je raztezalo nebo do obzorja in se strinjalo z jasnimi nebnim. Tu pa im je bežala kaka ledena gora, da pripravi, kakor se je zdela, drznim potnikom prosto pot.

Pogled na to okolico je človeka nekako čudno presunil. Je-li ta vtis izviral od prenapetega in prerazdraženega duha potnikov? O tem je težko soditi. Doktor je v svojih vsakdanjih zapiskih naslikal to čudno lice oceana; in govori o tem ravnotako kakor Penny, ki pravi, da tvorijo ti kraji najhujše nasprotje z morji, ki jih oživljajo milijoni in milijoni živih bitij.

Gladina se je kazala v najnedoločnejših nijansah ultramarina, bila je nenavadno prozorna in svetloba se je na njej čudovito razprševala kakor na ogljenečem žveplencu. V sled te pozornosti se je videjo v neizmerno globočino. Zdelo se je, kakor da bi bilo severno morje kot aquarium razsvetljeno od spodaj. Kak električen predmet je moral brez dvoma na dnu morja razsvetljevati njega spodnje plasti. Šalupa je navidezno takorekoč visela nad brezdanjim prepadom.

*) To število se odtegne vsakemu pojmovanju človeškega duha; da bi se dalo to število pojmovati, je dojal angleški somolovec, da bi moral od zarotke sveta šteti osemstolet ljudi, da bi prešteli to število.

zalo nekaj zelo neprijetnega za Italijane. O nekaterih teh okrajih, ki naj bi bili po volilni reformi italijanski narodno zaokroženi, se je izkazalo naenkrat, da niso italijanski. Tako se je zgodilo s 3 volilnimi okraji v zapadni Istri. Ko je leta 1907 prišlo do volitve, je dobil hrvatski kandidat dr. Laginja v teh okrajih skoro polovico glasov!

Tu so se Italijani hudo urezali. Z mahinacijami na ljudskem štetju so vse one kraje prikazivali kakor italijanske in posledica temu je bila, da je v okrajih, ki naj bi bili italijanski, toliko v resnici slovenskih ljudi, da so ti okraji v resnici nevarnosti za Italijane.

Ali tudi ta grenka izkušnja jih še ni izučila in izmodrila. »Piccolo« nas obvešča, da hočejo še nadaljevati v mahinacijami na ljudskem štetju, s poskusi falzificiranja ljudskega stanja. Vspričo te italijanske nepoboljšljivosti si moramo staviti vprašanje, kaj naj storimo mi, kako naj postopamo da namerovane falzifikacije preprečimo?

Kateri je torej naš občevalni jezik?! Odgovor na to vprašanje je: posnemajmo vlado, delajmo tako, kakor ona dela! Kakor še ona pozneje, po štetju, ne ozira na to, kar nam je v resnici podalo ljudsko štetje na podlagi občevalnega jezika, marveč podtika doseženemu rezultatu pomen dokaza o narodnostnih razmerah, o številnosti tega ali onega naroda, tako pa se tudi mi ne brigajmo na ljudskem štetju za občevalni jezik in ne razbijajmo si glave, kako govorimo s tem in onim, ampak napišimo enostavno, kar je naravno, svoj materni jezik in označimo svojo narodnost!

Ne brigajmo se za to, da smo prisiljeni govoriti tudi v drugih jezikih. Ko smo zapuščeni od vseh, pa govorimo mi sami čim glasneje, kaj smo, **da smo Slovenci!**

Dovolj se je že naglašalo, kako važno je ljudsko štetje za nas ne le v političnem pogledu, ampak tudi glede vseh naših zahtev tudi na gospodarskem polju. Čemu pa se Italijani toliko trudijo, da bi te naše kraje prikazovali kakor italijanske?

Povodom vsakega imenovanja kakega državnega uradnika se italijanski politiki obračajo na merodajna mesta in dokazujejo — sklicevaje se na ljudsko štetje — da dotičnemu uradniku ni treba poznavaanja slovenskega ali hrvatskega jezika. In le preprostost se dogaja, da na oddolčnih mestih verujejo, da tu ali tam ni nič Slovanov.

Pri vsaki malenkosti, ki jo zahtevamo, občutimo posledice falzificiranega štetja. Ko smo n. pr. za pošto v Rojanu zahtevali tudi slovenski nadpis, se je poštna uprava istotako sklicevala na ljudsko štetje, ki je izkazalo v Rojanu komaj 16% slovenskega prebivalstva, in je menilo, da na tako peščico se ni treba ozirati, češ: potem bi morali prejeti nadpise tudi za Madjare ali celo Kitajce!

Tako se nam godi tudi na državni železnici. V smeri proti Trstu je na Opčinah zadnji slovenski nadpis. To vse so posledice ljudskega štetja, ki je v vsem tržaškem suburbiju izkazalo komaj 33% Slovencev!

Tako se nam godi v vsakem oziru in na vseh poljih, kjer kaj zahtevamo: vsakokrat se sklicujejo na rezultate ljudskega štetja!

Kaj je vse mogoče

napraviti iz Pekatol, razvidi vsakdo, kdor si naroči kuharsko knjigo, ki jo udobi brezplačno pri Proi hranjski tovarni tistofenja v Il. Bistrici.

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Črniče. — (Naš dekan.) Črni terorizem presega vse meje dostojnosti. Ako le nanese prilika, že porabijo svojo moč ter udarijo s konjskim kopitom, ne glede, ali je prav ali narobe, samo da udarijo. Dne 16. t. m. sino imeli birmo. Vsi otroci, ki so se pripravljali za ta sv. zakrament, so dobili listke in so bili birmani, le eden je bil izključen. In zakaj? G.

dekanu dopada čukovska obleka. Sokol-ske se je pa vstrašil. Oče onega dečka je Sokol. V torek pred birmo je dobil listek, potem pa so mu ga vzeli z opombo, da ni dovolj podučen. Smešno! Vprašamo g. dekana, ali so bili bolj podučen otroci njegovih petoliznikov, katerih več ne ve, ali je en Bog ali 10, in ki vedo o birmi le to, da dobijo novce in kolače. Ti seveda so bili izvrstno pripravljeni za sveto birmo.

Naš prečastiti g. dekan se je dolgo časa skrival, ali vemo zakaj. Njegov temperament ga je pregnal iz prijaznega Cerklja k nam. Ako meni, da smo vsi Medaenci, se ljuto vara. Na tak način ni postal pri nas še noben dekan; tako ni učil Kristus, ki je rekel marveč: Pustite male k meni! tako ni pridigal škof na dan birme, pridigal je... Prejmite sv. Duha — dekan pa ga je zabranil onemu dečku. Ali se tako utrjuje sv. vera? Le tako naprej. potem bo toliko hitreje en hlev in en pastir.

Dne 23. t. m. je razlagal v »pridigi« Portugalske razmere. Joj, kako so se čudili njegovi verni backi in pobožne tercijalke. Naj ne misli dekan, da smo vsi tako zabiti, da bi verovali budalostim iz »Slovenca«. Cerkev je za razlaganje božje resnice, za take povesti pa naj zbere drug prostor in povabi svoje backe ter Marijine »ščire« s čuki vred. — Vprašam tudi dekana, če se deli prej zakrament Sv. R. T. ali sv. birme? Škof je priporočal s 7. letom pistopiti k mizi Gospodovi, oni deček ima pa že 9 let. Kako naj se to razlaga. — E, vera je povsodi bolj zadej. Ni jim za vero, ampak za bero. Star je ta pregovor pa resničen.

Domače vesti.

»Matica Hrvatska« v Zagrebu izda za leto 1910 sledeče knjige: 1. Kolo. 2. Novovjeki izumi III. 3. Povijest hrv. protestantske književnosti v doba reformacije. Dr. F. Bučar. 4. Povijest okupacije Bosne i Hercegovine. Dr. N. Mandić. 5. Začudjeni svatovi E. Kumičić. 6. Pripovijesti. Dr. M. Lisičar. 7. Slowacki: Lilla Weneda u prijevodu J. Benešića. 8. Pegam in Lambergar. Dr. F. Detela. To delo izide zajedno z »Matico Slovensko«. — Naročila za te knjige sprejema poverjeništvo v Gorici samo še do 31. oktobra 1910.

Smrtna kosa. — V Dornbergu je umrla gospa Lucija Križman, nadučiteljeva vdova, mati gg. nadučiteljev Ignaca in Franca Križmana. Pokopljejo jo jutri pop. ob 3 1/2. Naj počiva v miru, preostanim naše sožalje!

Občinske volitve na Vogrskem so se vršile včeraj. Bil je hud boj zlasti v tretjem razredu; prišlo je volit nad 200 volilcev. **Zmagali so naprednjaki v vseh treh razredih.** Zreli možje so se sami med seboj lepo pomenili in pripravili za volitve in zmagali so sijajno. V dosednjem starašinstvu so bili sami klerikalci. — Komisija je bila čisto klerikalna. Domači duhovnik je bil v komisiji, 3 drugi duhovniki so pa agitirali okoli volitev ter jih silili voliti klerikalno listo. Ali vse ni nič pomagalo. Zmagali so naprednjaki. V tretjem razredu so dobili naprednjaki 100 glasov, klerikalci 89; v drugem imajo naprednjaki večine 11 glasov, v prvem imajo večine naprednjaki 6 glasov. Slava zavednim volilcem! Ti naj bodo za vzgled drugim, kjer bodo še občinske volitve.

Občinske volitve v Št. Petru. — Natančen izid občinskih volitev, ki so se vršile 24. in 25. t. m. v Št. Petru, je ta-le: v III. razredu je volilo 137 volilcev; naprednjaki 95 glasov, klerikalci 42 glasov. V II. razredu je volilo 54 volilcev; Naprednjaki 26 glasov, klerikalci 28 glasov. V I. razredu je volilo 18 volilcev; naprednjaki 7 1/2 glasov, klerikalci 11 1/2 glasov. Ni treba še posebej omenjati, da je bil pritisk od klerikalne strani zelo velik. Pri volitvi v II. razredu je komisija (klerikalna) **zavrnila tri napredne glasove in dovolila enemu klerikalcu voliti, dasi ni imel pravice.** Tudi pri volitvi v I. razred so se godile nepravilnosti. Sploh je bil cel klerikalni aparat na nogah, in kako tak aparat deluje, vemo predobro. Klerikalci so se vstrašili izida volitev iz tretjega razreda, Migali so okoli in se posvetovali in zgodilo se je, da so »zmagali« v dru-

gem razredu! Proti taki »zmagi«, za katero tistijo nepravilnosti, se poda rekurz, in če je pravica na svetu, se mora ugoditi rekurzu ter razveljaviti volitve iz drugega in prvega razreda; tako se ugoditi pričinja zahtevi in klerikalce se pouči, kaj je prav in kaj ni prav.

Napredni volilci v Št. Petru so se vrlo držali ter zaslužijo javno pohvalo.

Občinske volitve v Tolminu. — Včeraj in danes so se vršile občinske volitve v veliki tolminski občini. Klerikalci so se pripravljali na te volitve že mesec ter imeli upanje, da zmaga vsaj v tretjem razredu. Vse so oblezli, vsa pooblastila porabli, kar je bilo le mogoče, in zibalji so se v sladkih nadah, da zmaga v tretjem razredu. Sinoči po izvršeni volitvi iz tretjega razreda pa smo dobili brzojavko, **da imajo naprednjaki v tretjem razredu 114 glasov večine.** Torej zastoj se je trudil kaplan Tomšič noč in dan; migal je revež okoli, kakor da si zasluži za agitacijo za občinske volitve nebeško kraljestvo, »parkelj« ga je čakal tam na poti iz Zatolmina, pobil se je svetj mož na rokah in na glavi, pa vse skupaj ni dalo zaželjenega uspeha. Blamiran stoji tu in parkelj ga straši po dnevi in ponoči, da nima miru. Res, pomilovanja vreden možiček. Naše sožalje!

Danes volita drugi in prvi razred.

Naprej! — Vršijo se občinske volitve. Naše zdravo ljudstvo se je jelo korenito otresati klerikalnega gospodarstva po občinah. V Dornbergu se je streslo, tam je bil pričetek. Klerikalci so pridržali še Dornberg s težavo, ali z glavo so zmigili: kaj bo? Pri volitvah v Podgori, v Prvačini, v Ročinju je naše ljudstvo jasno govorilo, sledil je Št. Peter sledilo je Vogrsko, ob Tolmin so tolki zaman. Št. Peter in Vogrsko stojita posebno v ospredju. — Sledile bodo volitve še po raznih občinah. Naprednjaki, naprej! Klerikalna strahovlada v deželi, klerikalno sleparstvo in zločinstvo, odpira ljudstvu oči, da vidi ter glasno izreka pri občinskih volitvah obsodbo nad klerikalci. To je vesel pojav, to je začetek korenitega preobrata na Goriškem! Napredni volilci, le naprej v volilno borbo pri občinskih volitvah. Lepi vzgledi so tu. Povsodi naj se ravna po njih.

Volitev župana in podžupanov v Podgori. — Včeraj se je vršila volitev župana in podžupanov v Podgorski občini. Navzoč je bil dvorni svetnik grof Attems. Volitev se je izvršila per acclamationem. Župan je g. Anton Klančič, dosedanji župan in deželni poslanec; podžupani pa so: Fogar Al. iz Pevme, Tripin Anton iz Podgore, Fonžari Ivan iz Št. Mavra, Radikon Jos. iz Podsobotina, grof Attems Žiga iz Podgore, Fiegl Anton iz Oslavja, Klanjšček Jos. iz Oslavja in Klavčič Štefan iz Podgore.

Volitev župana v Biljah. — V torek se je vršila volitev župana v Biljah. Izvoljen je dosedanji župan g. Ivan Saunig. Podžupani so: Peric Andrej, Dominko Josip, Silič Janez, Klančič Franc in Uršič Rudolf. Vsi so naprednega mišljenja, ki jim je blagor in napredek občine glavna naloga. S tem, da je bil g. župan enoglasno izvoljen, so mu dali občinarji najlepši dokaz svoje naklonjenosti in zaupanja, ki kljub vsem nesramnim napadom po »Novem Času« in doma z lece ni oslabela, temveč vedno krepkeje družji vaščane na jezo posvečenih in neposvečenih nasprotnikov.

O priliki proslave tega dogodka je nabrala sestra Zofka Saunigova 28.12 K za domačega Sokola. Hvala nji in vsem darovalcem, obenem tudi zahvala tamb. zboru Sokola, ki nas je zabaval s svojim izbornim igranjem.

Na eni strani veselje in navdušenje, na drugi jeza nad porazom. Vidi se, da rodi prokletstvo z lece sadove. Cerkevni pevci, člani kat. izobraževalnega društva so se priklatili, seveda pozno po noči, med veselo družbo z namenom delati zgago in prepir in so celo dejansko napadli domov vračajoče se Sokole. Ali vas za to plačuje občina? Oz'asimo se še!

Pozno cvetje. — Gospodična Rozalija Fiegl iz Oslavja nam je poslala češpljevo cvetje, gotovo redkost za ta čas, na ogled. V Trg. Domu je v izloženem oknu cel šop cvetja z mladimi češpljicami, katero si občinstvo z zanimanjem ogleduje. Hvala gospodični za pošiljatev!

Nesramnost laških liberalcev, Gregorčičevih zaveznikov, prestopa vse meje. V torek pop. so peljali k večnemu počitku onega nesrečnega vojaka Dernovška. Na krsto so bili položeni lepi slovenski trakovi. Ali ti trobojni slovenski trakovi, katere so videli pri pogrebu skozi celo mesto, so razgrela laške liberalne irredentovce, zbrane v »Fascio Nazionale Goriziano«, da so podali magistratu protest, češ, da je to novo žaljenje laškega značaja njihove (!) Gorice. Pravijo, da se je moglo zgoditi to le, ker niso vedeli in se niso mogli postaviti v bran proti »žaljenju« z ruskimi trakovi. Zahtevajo, naj magistrat energično protestira pri vojaški oblasti. Smešne figure, prismode so tisti Lahončki, ki kažejo svoje sovraštvo do Slovencev celo ob pogrebi! — Zapomnijo naj si, da one barve na brakovilih so slovenske ter da imamo polno pravico nositi jih tudi v Gorici. Tako je bilo in tako bo. Magistrat se more pri vojaški oblasti le osmešiti s svojim protestom.

Imenik porotnikov, izzrebanih povodom II. zasedanja porotniških obravnavec. kr. okrožne sodnije v Gorici za leto 1910. Imena 36 rednih porotnikov: Marvin Josip, Gorica; Benardelli Josip, Krmin; Jernaj Ladislav, Gorica; Saunig Ignac, Gorica; Bratina Franc, Sv. Križ; Troha Franc, Predmost; Mreule Marij, Fara; Palliéh Emil, Gorica; Hrast Franc, Ciginj; Finetti pl. Diego, Gradišče; Drioli Henrik, Gorica; Mermolja Josip, Selo; Marinig Angel, Ločnik; Furlani Ivan, Ronki; Colautti Nikolaj, Ronki; Stopar Josip, Sv. Križ; Polley Avgust, Tržič; Furlani Jurij, Gorica; Hebat Franc, Renče; Medved Josip, Gorica; Madriz Josip, Krmin; Jurman Peter, Cerknio; Bradaschia Ivan, Červinjan; Černic Franc, Št. Peter; Candussi Jurij, Romans; Fornasir Peter Nik. Červinjan; Juretič Anton, Kobarid; Musič Leopold, Šmartno; Pečenko Franc, Batuje; Panžera Ivan, Krmin; Chiozza Ant., Škodovaka; Castellan Leop., Fara; Tomat Anton, Marjan; Galas Ludvik, Gorica; Gabrijelčič Ant., Ložice. Imena 9. namestnih porotnikov: Susmel Jakob, Visintin Edvard, Bandeu Josip, Sussig Miha ml., Zuttioni Lenard, Ciuffarin Josip, Roth Rudolf, Zei Renato Braunizer pl. Franc, vsi iz Gorice.

Slovenci, spominjajte se na Vernih duš dan dobrodelnih ustanov: družbe sv. Cirila in Metoda in »Dijaške kuhinje«! — Dan vernih duš se bliža. Mnogi pohite na grob svojih dragih ranjkil. Grobovi bodo okinčani. Cvetlice pa kmalu ovonejo. Kako dobro je, ako se pri tem spominjajo žalujoči ostali onih oseb, katerim osebam se ne godi tako dobro, kakor onim v grobu. Z malim darom se lahko spominja človek teh živčnih revežev, in zdelo se bo, kakor da skrbe mrtveci še vedno dobrodelno za žive. Ponekod ne stavijo na grob vencev, pač pa v liste potrdila o zneskih v dobrodelne namene. Marsikatera skrbi bi bila na ta način olajšana!

Argentinsko meso za Gorico. — Goriški župan Bombig je sklical sestanek za razgovor o uvozu argentinskega mesa za Gorico. Navzoči so bili zastopniki magistrata, tržni komisar, občinski živinovozdravnik ter člani odbora društva mesarjev. Bombig je poročal, da se namerava uvoziti meso iz Argentine, tudi za Gorico. Mesarji so rekli, da temu niso sicer nasprotni, ali naj se ne pošlje v Gorico velike množine mesa, marveč malo za poskušnjo. To je obveljalo.

Slovensko gledališče v Gorici. — Ker se namerava po splošni želji ustanoviti v Gorici dramatični odsek »Narodne prosvete«, vabimo vse one dame in gospode, kateri imajo veselje do dramatike, naj se zanesljivo udeležijo tozadavnega sestanka, ki bo v soboto dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih »Narodne prosvete« v Gorici (Trgovski dom).

Oni, ki se iz kateregakoli vzroka ne morejo udeležiti sestanka, prosimo, naj se blagovolijo prigrasiti pismeno ali ustmeno na odbor »Narodne prosvete« v Gorici. Odbor.

Kako se poslavlja kanonik Kolavčič od Solkana. — V sredo proti večeru so letali otroci po pokopališču. Šel jih je podit župnik Kolavčič. Otroci so ušli. Pri tem pa je zapalil na zidu za cerkveno ograjo, da se suše izdelani posteljniki. Šel je in prekucnil jih je čez zid na tla, da je škoda precejšnja. Zakaj je to storil? Da strese

morda svojo jezo nad mizarjem A. K. ali zakaj? Lepo se poslavlja od Solkana, kjer se mu je tako dobro godilo!

»Pevsko in glasbeno društvo« v Gorici (podružnica »Glasbene Matice v Ljubljani) je imelo dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer svoj redni občni zbor. V odbor so bili voljeni: predsednik: Dr. Karl Podgornik, odvetniški kandidati v Gorici, podpredsednik: Anton Dietz, c. k. poštni kontrolor v Gorici, tajnik: Josip Rud. Levpušček, uradnik Trgoško-obrtno zadruge, blagajnik: Viktor Črnko, uradnik Goriške ljudske pozajilnice, šolski nadzornik: Viktor Bežek, ravnatelj možkega učiteljskega, knjižničar: Fran Povšič, c. k. gimn. profesor, gospodar: Artur Jakše, uradnik Ljubljanske kreditne banke; odborniki: Josip Boštjančič, trgovec, Jakob Božič, c. k. poštni oficijal, Dragotin Gilčvert, pisarnovodja, Davorin Mastnak, c. k. gimn. profesor, Josip Medved, trgovec, Albin Radikon, c. k. avskultant, Fran Ravnikar, trgovec, namestniki: Josip Hrovatin, uradnik deželnega odbora, Matevž Kosmač, poljed. inženir in učitelj na dež. kmet. šoli, Leopold Rijavec, krojaški mojster, preglednika računov: Alojzij Bajec, ravnatelj Trgoško-obrtno zadruge, Fran Blažon, viš. revident južne železnice v pok.

Obsojen pridigar. — Sodni dvor v Pečuhu na Ogrskem je razpravljal o obtožbi proti duhovniku v Pispoklaku, Ludviku Libaldu, ki je pri zadnjih volitvah v cerkvi med mašo pri pridigli pozival navzoče, naj glasujejo za kandidata klerikalne stranke. Duhovnik je priznal, da je tako govoril. Obsojen je bil na sedem dni ječe, 40 K globe in izgube političnih pravic za eno leto. Obsojenec je izjavil, da sprejme obsodbo. Tudi pri nas ne bi škodilo kaj takega!

»Bralno društvo« v Otaležu priredi v nedeljo dne 30. oktobra veselico pri gosp. Francetu Vogriču št. 12. na Travniku. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Razpisana je služba paznika v moški kaznilnici v Gradšču ob Soči z letno plačo 900 K, aktivno doklado 30% letne plače, stanovanje, 0'84 kg kruha in obleko. Lastnoročno pisane prošnje je vložiti do 22. novembra na ravnateljstvo kaznilnice. Bivši podčastniki imajo prednost.

Podružnica lovskega in strelskega društva v Kanalu se je razdružila vsled sklepa izrednega občnega zbora dne 9. t. m.

Zgubljeno. — Neka gospa z dežele je izgubila 50 K med potjo od Potackega v Raštelu do Venutija na Travniku. Pošten najditelj izve naslov one gospe v našem upravnistvu.

Zveza narodnih društev.

Podporno društvo »Naprej« v Dornbergu priredi dne 6. novembra t. l. plesni venček v prostorih g. K. Kerševana pri »Edinosti«. Pri plesu bo sviral oddelek Sokolske godbe iz Prvačine. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Trgoško-obrtno in gospodarske vesti.

Razprava za oddajanje kruha in ovsa za leto 1911. za c. kr. 2. 4 domobranski infanterijski bataljon v Gorici se bo vršila dne 14. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v tukajšnji Rainerjevi vojašnici.

Za prevažanje živih rib je dovolilo železniško ministerstvo posebne vagone, v katerih so velike posode za ribe; za potrebno cirkulacijo vode po teh posodah je postavljen majhen motor s bencinom.

Odpustki na zemljarini in hišarini, potem znižba glavne vsote obci pridobarin in davčnemu merilu za podjetje, zavezane javnemu dajanju računov za leto 1910. Na temelju člana XII. odst. 3 zakona od 25. oktobra 1896 drz. zak. št. 220 določajo se zgoraj navedeni davčni odpustki in znižbe za leto 1910 sledeče: 1) Odpustek na zemljarini s 15% in na hišni namemarini in hišni razredarini, izvzemši 5 odstotni davek od donosa davka prostih poslopij, z 12 1/4 državnega davka. Ta odpust se pa ne razteza tudi na neerarne doklade, katere se tedaj odmerijo in poterpajo od cele državne pristojbine brez odpusta. 2) Znižba glavne vsote pridobarine od 25%, izvršena že v minulih letih, ostane tudi za tekoče leto v veljavi.

3) Pridobarina za podjetje, imenovane v § 100 odstavek 1 in 5 navedenega zskona, ki so vezane javnemu dajanju računov, določa se kakor minula leta z 10% čiste-ga dohodka.

Slovanska banka. — V zadnjem času so se zopet pojavile vesti o Slovanski banki. Zdaj poroča »Kurjev Warszawski« iz Petrograda, da skuša skupina angleških kapitalistov tam dobiti koncesijo za ustanovitev Slovanske banke ter dati v to svrhu 40 milijonov rubljev. Banka naj bi imela filijalke v vseh glavnih mestih Rusije in drugih slovanskih dežel. Glavna naloga Slovanske banke ima biti, s finančnimi sredstvi podpirati izvoz in uvoz v slovanskih balkanskih državah. Da prešturirajo trgovske — in industrijske razmere na Bolgarskem, Srbskem in Turškem, odfeta profesor Šajkovič (Srb) in S. Silbermann, ravnatelj naftove akc. angleške družbe »Majkop« v Petrogradu, v te dežele. Tema dvema so poverjena organizacijska dela nove banke. Spričo tega je treba pripomniti, da se od sofijskega slovanskega shoda ni vršilo v Pragi nobeno posvetovanje o tem vprašanju in da gre v tem slučaju za nov, samostojen projekt, ki ni v nikaki zvezi s slovanskim odborom za ustanovitev slovanske banke. »S. N.«

Port-Artur — trgovska luka. — Japonska kolonija je otvorila v prisotnosti kinežke in evropskih kolonij Port-Artura luko kot trgovsko luko za vse narode.

Politični pregled.

Iz delegacij.

Seja vojnega odseka avstr. delegacij 25. t. m. je bila polna debat.

Referent dr. Petelenz je opozarjal zlasti na to, kako se visoka carina na uvoz železa mašunje Avstriji nalastnem telesu. Ako bi dala graditi Avstrija svoje dreadnoughte na Angleškem, bi bil radi tega vsak dreadnought za 12 milijonov kron cenešiji!!

Ostro je kritikoval postopanje mornariške uprave grof Lator. Vprašal je mornariškega poveljnika grofa Montecucolija, če namerava on plačati pri »Stabilimento tecnico« v Trstu naročene dreadnoughte, ako delegacije za 1911. ne dovolijo za to potrebnega kredita!

Delegat Udržal je primerjal skrb države za vojne priprave s skrbjo za gospodarski napredek, ki je popolnoma minimalna.

Profesor Masaryk je vprašal ministrskega predsednika, če si je na jasnem glede Rothschildove zastave, pod katero je »Stabilimento tecnico«. Ostro je kritiziral, kako vlada povsod protežira ogrsko industrijo pred avstrijsko ter končno predložil od mirovnega društva izročeno peticijo, ki zahteva internacionalnega posredovanja za razoroževalno akcijo.

Delegat Klofáč kritikuje omalovaževanje delegacij, ki je zlasti kaže celo postopanje mornariške uprave pri mornariškem proračunu. V proračun stavljena postavka, per 54 milijonov kron za izredno oboroževanje pomenja mistifikacijo davkoplacovalcev, ker v resnici bodo štele te potrebščine 280 milijonov. Govori o tem, da ziorablja vlada vojaštvo v politične namere. Dne 29. oktobra bodo na Hrvaškem volitve in celi 13. ter deloma 3. vojni kor sta na nogah, da z bajoneti v rokah gresta v boj za vladne kandidate na Hrvaškem. To bo stalo okroglo 200.000 kron in to je popolnoma neopravičen izdatek, katerega jemlje vlada iz žepov davkoplacovalcev za svoje politične in volilne namere.

Delegat Mandič govori o veliki važnosti dobro pripravljene mornarice za celo monarhijo zlasti za Jugoslovane. Mi Jugoslovani ne verjamemo v prirčno razmerje Avstrije z Italijo, ker vidimo, kako mrzlično se obedve oborožujete, kako utrujete svoje meje in kako Italija razširja svojo mornarico. Mi Jugoslovani uvažujemo dobro pripravljeno mornarico, ker vemo, da bi v slučaju italijanske premoči bila prva žrtev spopada med obema državama slovanska obal ob sinji Adrijii. V interesu cele monarhije in zlasti Jugoslovanov je torej, da je avstrijska mor-

narica močna. Nato govori o raznih nedostatih pri mornariški upravi ter se toplo zavzema za arzenalske delavce.

Po nekaterih drugih govorih je bil sprejet mornariški proračun s 6 proti 5 glasovom.

V seji 26. se je povdarjalo, da naša armada dela za germanizacijo nemškega meštva. Slov. moštvu naj se dajo častniki, ki ga umejo, govorilo se je tudi o trpinčenju vojakov; zahteva se razne reforme, med njimi 2 letno vojaško službo.

Crnogorska skupščina je s kraljevim ukazom sklicana na dan 18. novembra t. l.

Ustava na Kitajskem. — Narodna skupščina je sklenila, pozvati vlado, da uvede konstitucionalni sistem, in sicer kar najhitreje. Zahtevano modfirajo s sedanjim položajem v državi, ki je težak posebno v finančnem oziru.

V Kranjskem deželnem zboru so se uprli Nemci cestnemu zakonu. Radi tega ne hodijo več k sejam. Uveljavljen je nov obč. red, po katerem bodo jedni vse plačevali drugi pa gospodarili. Sedaj ima tako tendenco tudi cestni zakon. Temu so se uprli Nemci. Klerikalci so v stiskah.

Nemški cesar v Bruslju. — Nemški cesar je posetil belgijski dvor. V Bruselj je prišlo iz deželnih garnizij 10.000 vojakov, da bodo stražili nemškega cesarja. Socialni demokrati so namreč proti obisku nemškega kralja in mislilo tudi javno protestirati. Nemški cesar poseti brusejsko svetovno razstavo popolnoma inkognito. Bruselj je mogočno zastražen.

Razne vesti.

V Italiji so bili velikanski nalivi in povodaji. V Cetari je utonilo okoli 200 oseb. Velikanska je škoda ob obrežju Amalfi. V Minoriju je potrla mnogo hiš.

Kongres odlikovancev z Nobelovo nagrado. — Kakor vsako leto se bodo tudi letos razdelile Nobelove nagrade dne 10. decembra. Letos se praznuje 10 letni jubilej in zato se misli v švedskih akademskih krogih povabiti na ta jubilej vse one osebe, ki so bile odlikovane z Nobelovo nagrado, kot častne goste. Do sedaj je bilo odlikovanih v teh desetih letih kakih 60 oseb, polovica jih je pa že umrla. Tak kongres bi bil pa združen s težavami, ker bi bilo mnogo odlikovancev zadržanih deloma iz zdravstvenih, deloma poklicanih ozirov.

Bivši portugalski kralj Manuel se naseli s svojo materjo stalno v Bruslju.

Velikemu poverjenju so prišli na sled pri upravi železnice Vogle. Direktor Aleksandrov je poveril 16 milijonov rubljev. Aleksandrov je že pod ključem.

Med Turki in Grki prihaja na meji pogostoma do pobojev. Iz Janine poročajo, da je 8 Grkov prestopilo turško mejo; napadli so jih turški vojaki. Borba je trajala 4 ure. Vseh 8 Grkov je ubitih. Pri Kipriosu so Turki ustrelili 5 Grkov.

Petdeset oseb utonilo. — Parnik »Wally« se je razbil pri Pari (Južna Amerika). Petdeset oseb je utonilo.

Mlada samomorilka. — 11 letna učenka na Dunaju je pila strup, ker so jo stariši posvarili. Hudo se je poškodovana.

Nizjeavstrijsko učiteljstvo je imelo 25. t. m. veliko zborovanje, na katerem se je govorilo o zvišanju plač učiteljstvu. Navzočih je bilo nad 600 učiteljev iz cele dežele. Potem je šla posebna deputacija k dr. Gessmannu, ki jo je pa prav krščansko-neprijazno sprejel in grajal nastop učiteljstva; obljubil ni nič.

Siamski kralj umrl. — Siamski kralj Paraminder Maha Chulalongkorn je umrl na ledvični bolezn. Siam je velika država v Zadnji Indiji, meji na Kitajsko, na morje in francoska in angleška posestya. Prestolonaslednik je bil proglašen kraljem pod imenom Maha Wajirawudh.

Slikar L'Allemand umrl. — Na Dunaju je umrl znameniti slikar profesor Sigmund L'Allemand v 71. letu. Bavil se je s slikanjem bojnih prizorov. Naslikal je med drugim tudi vojno pri Kustoci.

Samomor profesorja na konservatoriju. — Ferdinand Lachmann, profesor na praškem konservatoriju, je obesil v svojem stanovanju. Vzrok živčna bolezen.

250.000 mark za dr. Crippena. — Nekdanji učitelj na smrt obsojenega dr. Crippena, dr. Muynior v Philadelphiji je brzojavno nakazal dr. Crippenu 250.000 mark. Kako naj porabi dr. Crippen to svo-

to pred smrtjo, je darovalcu vseeno. Muynior trdi, da je bil dr. Crippen 14 let pri njem v službi in da je bil njegov najboljši sodnik.

Svobodna šola pred državno sodnijo. — Državna sodnija je imela 24. t. m. pod predsedstvom dr. Ungerja razsoditi o pritožbi društva »Svobodna šola« na Dunaju proti odloku naučnega ministerstva, po katerem bi se zasebna ljudska šola tega društva ne smela spremeniti v zaseben učni zavod brez verskega podjuka. Sodnija je pritožbo zavrnila.

Spopad med Crnogorci in Turki. — Crnogorci so napadli turške vasi in turške vojne straže. Po triurnem boju je padlo 6 turških vojakov in je bilo več turških vaščanov ranjenih.

Število žrtev v Kubi. — Število oseb, katere so naše pri groznem viharju na Kubi smrt, znaša okrog 100.

Dražje cigare. — Tobačna režija pripravlja zvišanje cen za cigare. Kratke cigare bodo stahe v bodoče 6 vin., britanike 16 vin., trabuke 18 vin. Najbrž se to zgodi proti novemu letu.

Caruzo, slavni italijanski tenorist, je pel v Potsdamu na rojstni dan nemške cesarice. Cesar Viljem ga je imenoval kraljevsko-pruskim komornim pevcem.

Obravnavajo proti dr. Crippenu lju-bici. — V Londonu se je vršila obravnavajo tudi proti Le Neve v torek. Obtožena je bila, da je vedela za zločin svojega ljubimca, in da ga je vkljub temu varovala, skrivala itd. Le Neve je oproščena. Porotniki, ki so sodili dr. Crippena, bodo oproščeni za 10 let svoje prrotiške dolžnosti, ker je bila ta obravnavajo silno naporena.

Bogati berači. — V Trstu je obnemogel vsled lakote 64 letni krošnar na cesti in se zgrudil. V bolnišnici so dobili pri njem vrednostne listine v skupni vrednosti 19.000 K in 300 K v gotovini. — Na Reki je bil aretiran 73 letni starček Pavol Mersič, ker je bil prevsiljiv. Za podlago pri njegovi suknji so dobili zašitih 600 K v zlatu in v bankovcili.

Kolera. — V norišnici Udelnaja blizu Petrograda je zbolelo 20 strežajev in pomočnic za kolero. Vzrok: uživanje skvarjenih jedij. Bati se je, da se ne razširi kolera na umobolne, katerih je 2000 v norišnici.

Uspehi klerikalnih šol v Belgiji. — Ze 25 let je minilo, odkar so klerikalci v Belgiji dobili v svoje roke šolstvo. Uspehi seveda niso zaostali. Samo 20 odstotkov šoloobveznih otrok obiskuje šolo 6 let. L. 1905. ni znalo izled 12.280 novincev 1610 ne pisati ne brati, 709 jih pa ni znalo r. sati. Na 1000 rekrutov pride v Nemčiji 0'7, na Švedskem 0'8, na Danskem 2, v Švici 20, na Nizozemskem 23, na Angleškem 37, na Francoskem 46, v klerikalni Belgiji pa celih 101 analfabetov.

Največja modrost mater

se izkazuje v pravilni prehrani otrok z ivilom »KUFÉKE«, od prvih avtoritet znarnosti sijajno preizkušenim, ki se tako izvrstno obnaša kakor pri prehrani zdravih, tako zlasti pri črevesno bolnih dojenčkih in starejših otrokih, da ga povsod radi jemlje in priporočajo še naprej.

Vsak,
naj že potrebuje klobuke in čevlje,
ali ne,
naj si ogleda izložbo v
trgovini »OHU«
o priliki **cenenega tedna.**
Številke govore.

Imovitejši Slovenci, pristop
k obrambnemu skladu družbe
sv. C. in M. bodi vam svefa
dolžnosti!

Mali oglasi.

Rajmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delih (in celo v mestu) ni bilo ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Fran Novak, brivec - Gorica, Gosposka ulica št. 3. obdelano kmeto o čevlji, "OHO" 20 vin. "družbi sv. Cirila in Metoda". Dijaki dobe nagrado izplačano.

Bil pesnik mlad je, plavalas, je hotel priti na Parnas, a s čevlji težkimi ni šlo, za tako pot so le

„OHO!“

P. S. - Tvrda J. Medved plača za vsako novo, odobreno kmeto o čevlji, "OHO" 20 vin. "družbi sv. Cirila in Metoda". Dijaki dobe nagrado izplačano.

Cene brez konkurence.

GORICA

le v Gledališki ul. št. 14

+ M. Gál +

Kilni pasovi. — Preveze za život. Elastične nogovnice in preveze za krčne žile. Ortopedični aparati in razne priprave za bolnike. Gumijaste cevi in rjuhe. Irigatorji, termometri, raznovrstni klistirji, zračne blazine in vsi gumijasti predmeti. Parfumi, mila, glavniki, ščetke za zobe, ogledala, čevlji za deževno vreme in nepremočljivi dežni plošči.

Bretelle. Bretelle.

POZOR!

le v Gledališki ulici št. 14.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes v Gospodu zaspala naša preljubljena mati oz. stara mati in tašča, gospa

Lucija Križman roj. Humar,
nadučiteljeva vdova.

Pogreb predrage rajinke bo v petek 28. t. m. ob 3^{1/4} pop.
DORNBERG, 26. oktobra 1910.

Žalujoči ostali.

Mesto posebnega raznanila.

V najem

oddam v **Solkano** ali tudi prodam obširna postopja z dvoriščem in vrtom v sredini trga ob državni cesti, zelo ugodna za trgovino z mešanim blagom, usnjem, železom ali kakim drugim predmetom. Izkušen trgovec bi imel priliko z ozirom na bližino železniške postaje razširiti obrt do veletrgovine in bi mu podpisani dal eventualno tudi denarno podporo.

Karol Čibej,
c. kr. notar v Gorici.

Na prodaj je

1 par mladih, močnih konj za težko vožnjo.
Barve je eden črnokaste drugi pa pramaste. Teža 5^{1/2} in 6.

Več se izve pri lastniku: Uekoslavu Iskar-ju v Rjdovščini.

! Socj k sojmu !

Ludovik Borovnik
= puškar =

v BOROVLJAH (Ferlach) na Koroškem

se priporoča za nabavo pušk na kroglo in drobni svinec, pušk brez ali z petelini z najboljšim strelnim učinkom. Veliki skladišče samokresov (revolverjev), repetir-pištol, fiobert-puški in klicev za vsakovrstno zverjad po najnižjih cenah. Imam tudi veliko delavnico za popraviljanje pušk in samokresov. Poprave izvršujem točno, trpežno in v kratkem času. Na vsa v moje stroko spadajoča vprašanja odgovorim z veseljem ter dajem potrebni svet. Slovenske in nemške cenike pošiljam, ako se mi pošlje natančen naslov franko in poštne prosto!!!!

Udlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik
v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mrogebrojna naročila ter občudlja solidno postrežbo

po jako zmernih cenah.

Tokajec, kralj vseh vin!

Kar je nekdo nežnemu otroku, to je odraslim ljudem pristno tokajsko zdravilno vino! Zdravniško priporočeno, postavnim zahtevam odgorarjajoče tokajsko vino je zdravilo za mlade in stare in ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. Čisto, nepararjeno tokajsko vino ozdravlja posebno žledoleno nadlogo, ponanjanje krvi, vstvarja apetit in vzbuja v veliki meri veselje do življenja pri mladih in starih. — Produkcijo vseh naših vin nadzoruje država in ta vina je razglasilo visoko kr. ogr. poljedeljsko ministerstvo kot edina zdravilna vina. Zraven zdravilnih uspehov nudi Tokajec tudi izborni vžitek! — Da se omogoči vsakomur uživati ta biser med vsomi vini, smo sestavili skrbno dve kolekciji, kateri razposiljamo v vse kraje franko zabojnine in franko poštne in sicer

Kolekcija št. I.

steklenica 0,5	1 petletnega med. - Samorodec (Samorodner)	Kron 9 ⁰⁰	brez kakih drugih izdelkov!
" 0,5	1 osemletnega " " "		proti povzetju ali predplačilu gor. zneska.
" 0,25	1 petletnega med. - samotoča (Ausbruch)		
" 0,25	1 osemletnega " " "		

Kolekcija št. II.

pot steklenic 0,7	1 petletnega med. - Samorodec (Samorodner)	kron 63 ⁵⁰	brez kakih drugih izdelkov!
" " 0,7	1 osemletnega " " "		franko zabojnine in franko postaja, plačati tekem 30 dni od datuma na fakturi.
" " 0,5	1 petletnega med. - samotoča (Ausbruch)		
" " 0,5	1 osemletnega " " "		

Akcijaska družba tokajskih viaskih producentov

(Gesellschaft Tokajer Weinproduzenten A. G. Vertriebs-Abteilung)
Budimpešta V., Lipót-körút št. 2.

Odlikovana skoraj v vseh državah! Zahvalna in priznalna pisma od visoke in najvišje gospode.

Dobri zastopniki, ki imajo v višjih krogih znance in tudi dostop v te kroge, si lahko zagotovijo s priporočanjem naših vin lep zaslužek, oziroma tudi stalno plačo!

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo "Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici" je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1905. v zadrugni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jib obrestuje po 4^{1/2}% večje, stalno naložene pa po dogovoru

Deleži so dvojni; opravljeni po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih "Soča" in "Primorec."

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugnem uradu v "Trgovskem domu".

Načelstvo in nadzorstvo.

SUKNA

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian toornica za sukno

v Kumpolcu na Češkem

Tvojniške cene.

Vzorec franko.

Velika zaloga dvokoles od K 30-300; šivainih strojev od K 30-250; gramofonov od K 15-1500; plošče od K 1-4; vsakovrstnih kmetijskih strojev, orkestrijonov i. t. d. — Mehanična delavnica pri

Batjel-u

Gorica
Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Novi slovenski ceniki in lepaki za gostilne, kavarne i. t. d. se pošiljajo na zahtevo, poštne prosti. Najnoveje acetilen svetilke za gostilničarje in društva od 8 K naprej.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Kaštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najboljše kupačališča aluborčkoga in drabsoga blaga ter tkanin, projo in njih.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in ševalje.

Svetiljke. — Ročni venci. — Mašne knjigice.

Šišna obuvjala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najboljše oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

C. kr. privd. krojaški krog

30 let obstoječa strokovna krojačnica za gospode vsakega stanu.

Zaloga vsakovrstnega blaga iz inozemskih in čeških tovarov ter izgotovljenih oblek.

Blago na meter po najnižjih cenah.

— Zaloga blaga —
za sokolske kroje.

Na željo se obleka tudi ukroji. Zaloga orožja in vse oprave k uniformam, kakor tudi za brate "Sokole", samo v trgovini

M. POVERAJ
v Gorici na Travniku štev. 5.

Castile dame!

Ne obcvlivate se več in prepričajte se s poskusom, da **Pilnačkov** dela in **LANOL** brani krasno in nežno polt. Ako se umivamo z "LANOL", ni treba likalnih krem, ki so potrebne pri rabi raznih drugih mil, kajti po svoji sestavi nadomešča popolno kremo. En komad "LANOLA" prodaja se za 70 vin. Dobiva se v Gorici pri sledečih tvrdkah: Toroš, Drobnič in drug, Ivančič & Kurinčič, Fran Novak in na Jesenicah pri gosp. M. Šinkar.

LANOL, Kdor hoče neposredno naročiti, temu se pošlje po sprejetju v naprej nakazanega zneska pol ducata za K 4⁵⁰ ali pa 1 ducat za K 8 franko.

Izgotavlja edino

— **J. PILNAČEK** —

Hradec Hrálové, na Češkem
c. in kr. doorni zalagatelj, stara Češka tovarna toaletnega mila, parfumov, cerkvenih, voščenih in polvoščenih sveč, navadnih stearinovitih parafinovitih sveč.